

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

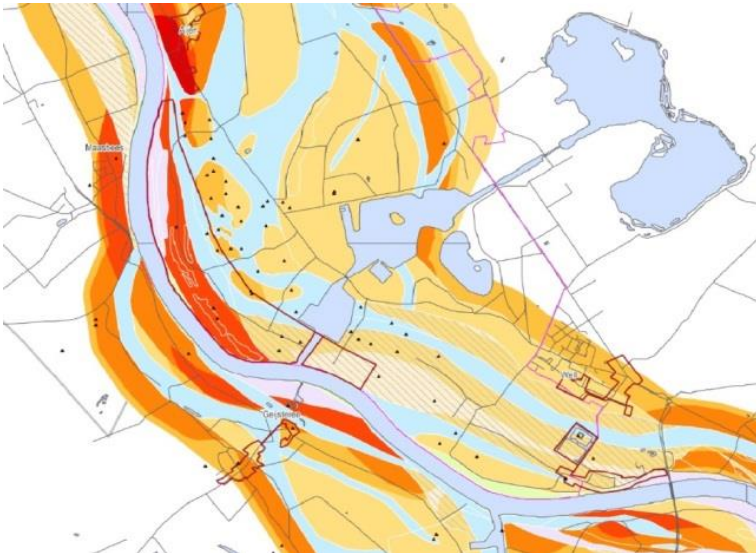

Huis voor de Kunsten Limburg, Roermond
Donderdag 21 mei 2026

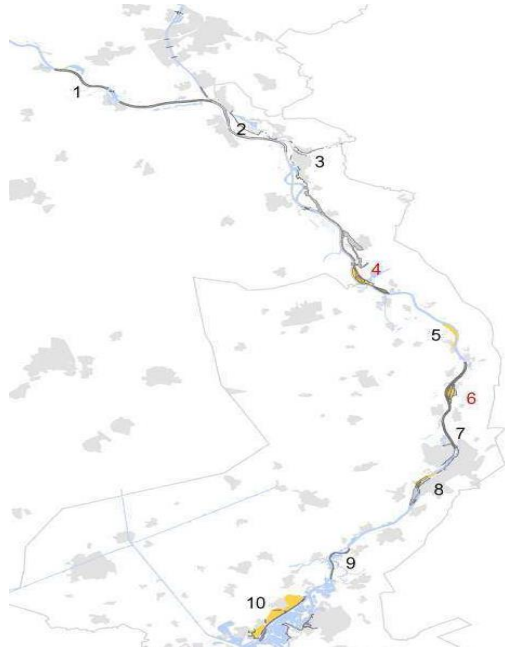
Bijeenkomst Actualisatie
Archeologische Verwachtingskaart
Maasdal (AVM2)

Korte terugblik op archeologie
Maaswerken en AVM1

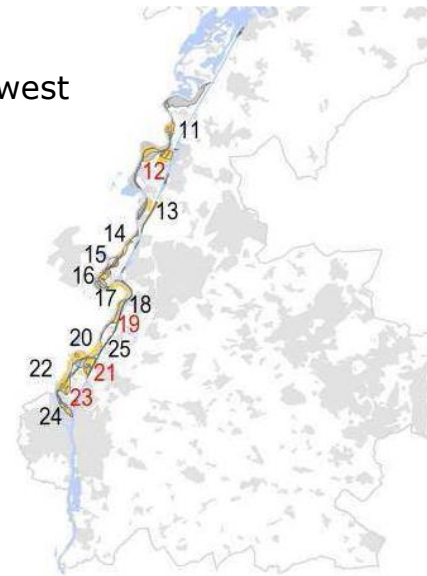
Eelco Rensink
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Amersfoort

Plangebieden van de Maaswerken

1. Stuwvand Lith
2. Brug bij Cuijk
3. Kaden Gennepe
4. Hoogwatergeul Well-Aijen
5. Hoogwatergeul Ooijen
6. Hoogwatergeul Lomm
7. Proefproject 3
8. Weerdverlaging Hout-Blerick
9. Proefproject 2
10. Lateraalkanaal west

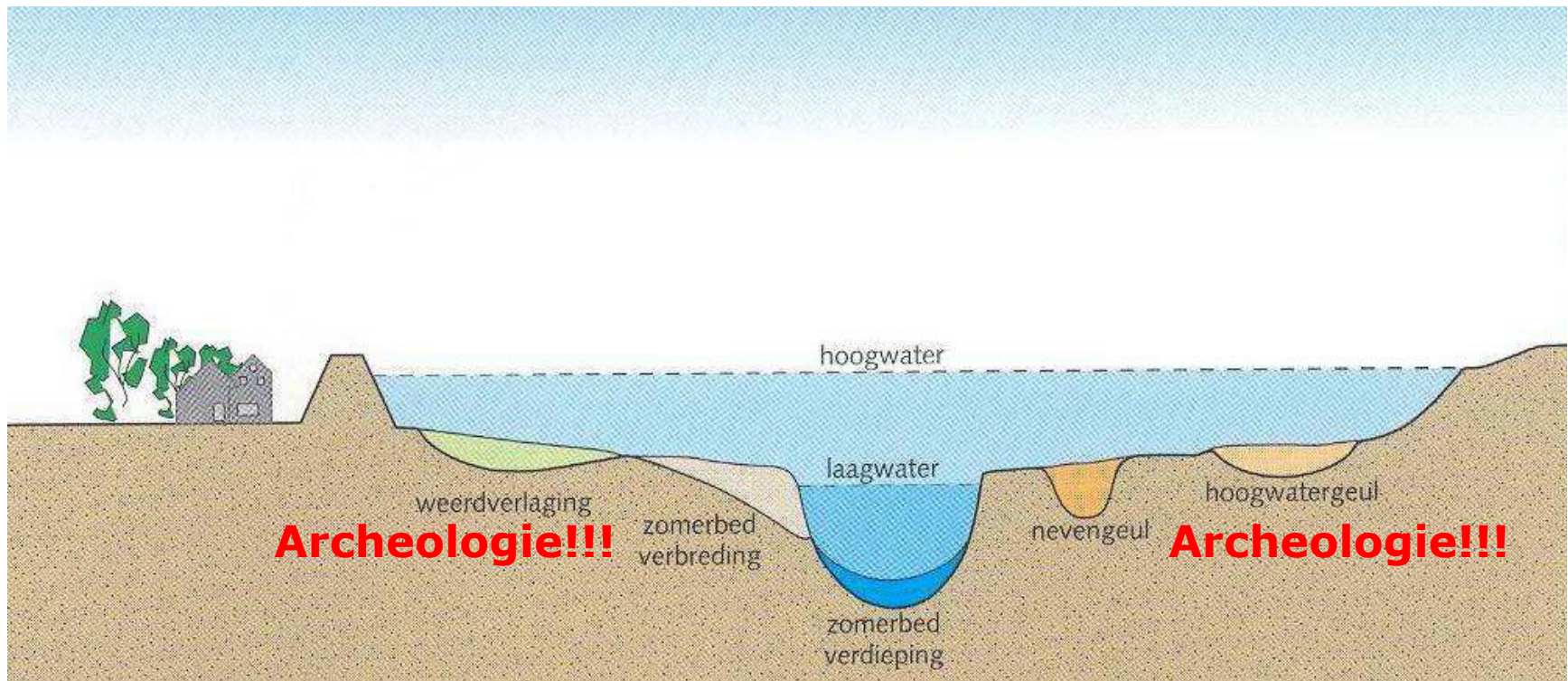

11. Vissersweert
12. Koeweide
13. Nattenhoven
14. Urmond
15. Maasband
16. Meers
17. Kotem (B)
18. Aan de Maas Noord
19. Aan de Maas Zuid
20. Herbricht (B)
21. Itteren
22. Hocht Bampd (B)
23. Borgharen
24. Bosscherveld
25. Julianakanaal verbreding

Limburg: 'niet-Nederlands' bodemarchief en onderzoekspotentieel. Dit potentieel is slechts ten dele benut, hoofdzakelijk op de hogere delen van het Limburgse landschap. Het Holocene dal van de Maas was in archeologisch opzicht een *terra incognita*.

Maasdal = ruggegraad van de Limburgse archeologie

Lomm fase 2: cultusplaats en grafveld

Opgraving ADC (2007-2008) van cultusplaats en grafveld uit de 4e eeuw v. Chr tot in de 1e eeuw na Chr.

Gerrets & De Leeuwe (red.) 2011: Rituelen aan de Maas. Een archeologische opgraving te Lomm, Hoogwatergeul fase II, Amersfoort (ADC-Rapport 2333)

Borgharen: toevalsvondst van 'internationaal belang'

Paardengraf Borgharen, opgraving Archeodienst 2010

Archeologische begeleiding 'natte aandachtsgebieden'

Borgharen: 'natte aandachtsgebied' Pasastraat
Onderzoek Archeodienst

Ook: historisch-landschapsonderzoek
Maasband in de vorm van *citizen science*
project (MaasBandProject)

Archeologische begeleidingen door RAAP

Toevalsvondst molenstenen uit de Middeleeuwen in Geulle.

Boek presentatie Kessel 23 juni 2018 in Kessel

<https://cultureelerfgoed.nl>

Nederlandse Archeologische Rapporten 60
Ball, Tebbens & Van der Linde (BAAC, 's-Hertogenbosch) 2018

Publieksactiviteit 'ArcheoRoute, Leven langs de Maas'

Samenwerkingsverband tussen:
Limburgs Museum
Limburg Marketing
Rijkswaterstaat Zuid-Nederland
Provincie Limburg
RCE
Gemeenten

www.archeoroutelimburg.nl

[Home](#)
[Onderwerpen](#)
[Bronnen en kaarten](#)
[Overzicht bronnen & kaarten](#)

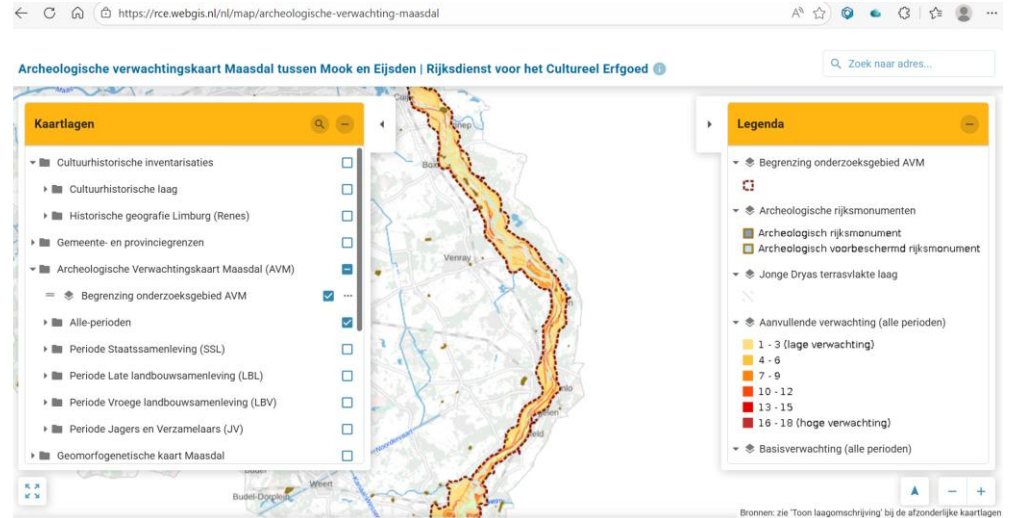
Archeologische verwachtingskaart Maasdal tussen Mook en Eijsden

Een verwachtingskaart toont gebieden en zones waar kans is om archeologische resten aan te treffen. De hier gepresenteerde kaarten laten zien waar dergelijke resten te verwachten zijn in het Maasdal vanaf Mook tot aan de grens met België (Eijsden).

De [Archeologische verwachtingskaart Maasdal tussen Mook en Eijsden](#) bestaat uit kaarten, achterliggende datasets en de bijbehorende verantwoording. Het gaat om:

- een (cumulatieve) verwachtingskaart voor alle perioden (de alle-perioden-kaart);
- 4 periodekaarten met de archeologische verwachting voor 4 opeenvolgende perioden: jagers en verzamelaars, vroege landbouwsamenlevingen, late

VERANTWOORDIG
METHODEK EN KAARTBEELD

Geomofogenetische Kaart Maasdal (GKM) tussen Mook en Eijsden

Eindversie
22 juli 2015

A. Lamm, K. Oosterling, E. Houtbeek, J. de Krom, A. Postma, L. Tolboom en F. Zandbergen

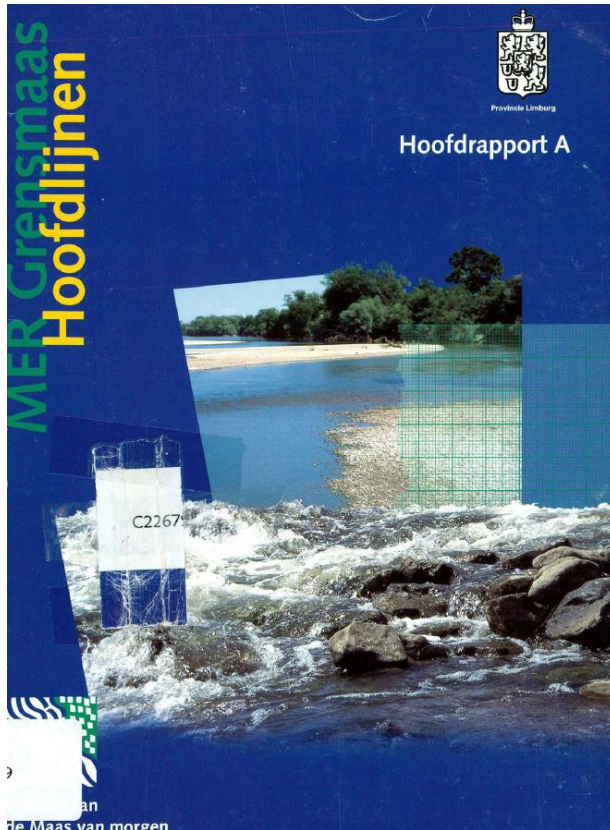

VERANTWOORDIG
METHODEK EN KAARTBEELD

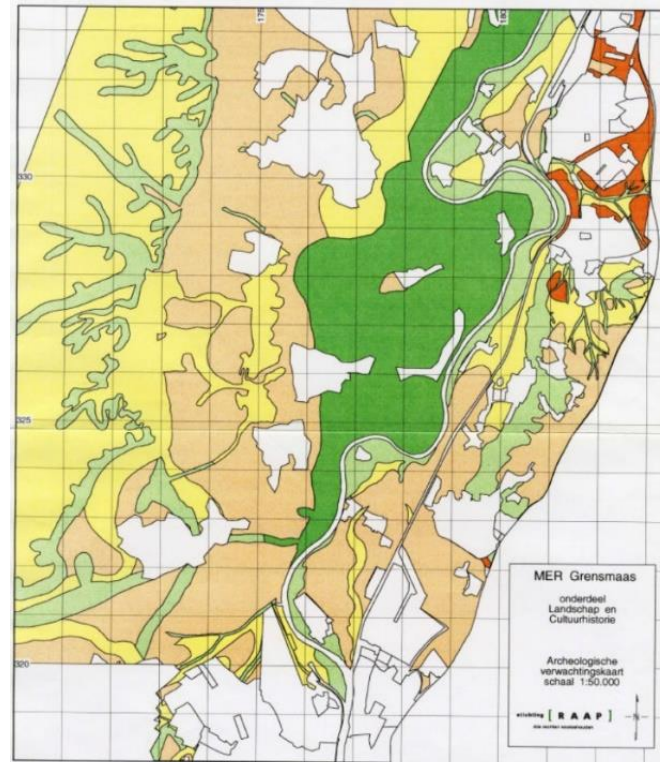
Archeologische Verwachtingskaart Maasdal (AVM) tussen Mook en Eijsden

Eindversie
22 juli 2015

K. Lamm, E. Oosterling, K. Oosterling en E. Houtbeek

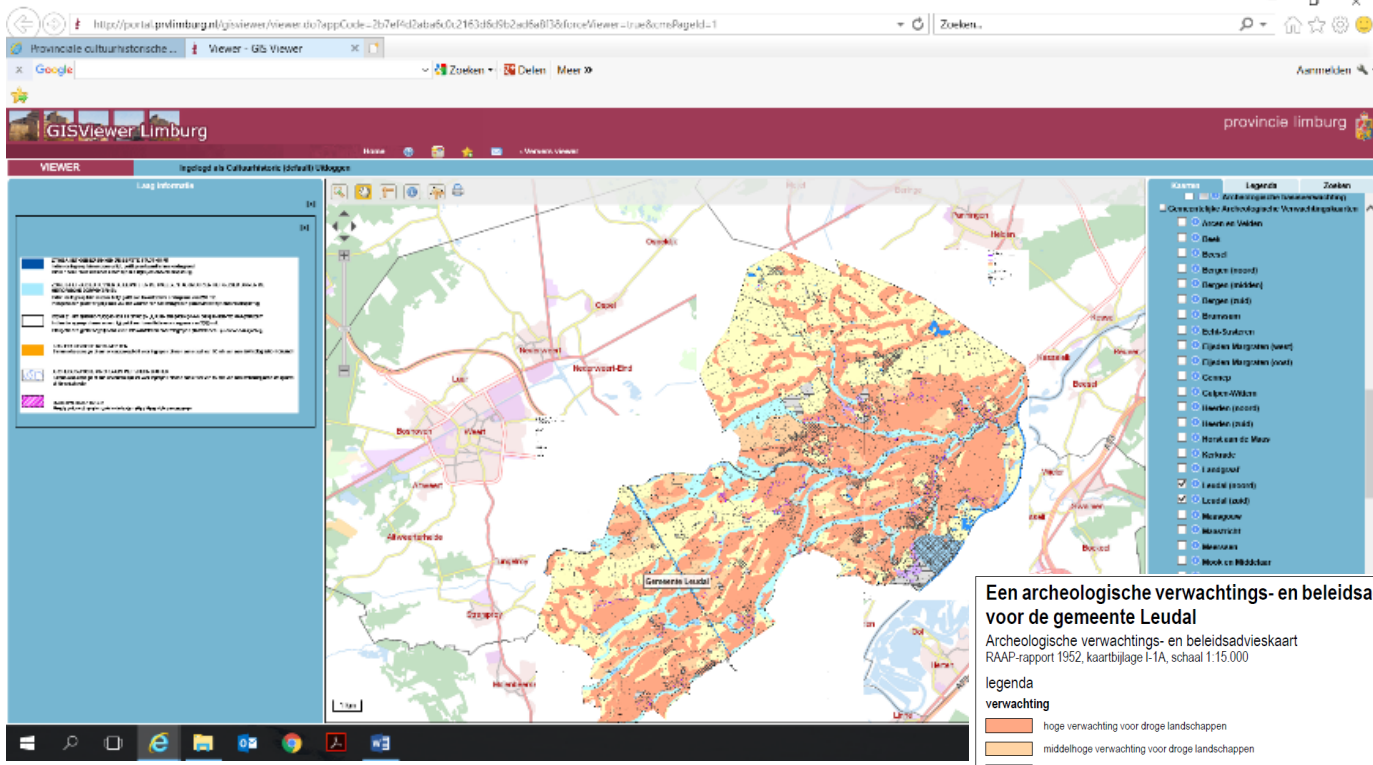
5.6	Landschap en cultuurhistorie	61
5.6.1	Aardkundige waarden	61
5.6.2	Historisch geografische waarden	63
5.6.3	Archeologische waarden	64
5.6.4	Landschapsbeeld	65

KAARTBIJLAGE 2: ARCHEOLOGISCHE VERWACHTINGSKAART
BLAD 2 (SCHAAL 1:50.000)

Scholte Lubberink, H.B.G., & J. Renes, 1995: MER-Grensmaas; Onderdeel Landschap en Cultuurhistorie: de bestaande toestand en de autonome ontwikkeling, RAAP-rapport 119, Stichting RAAP, Amsterdam

Verwachtingskaarten Limburgse gemeenten

Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeente Leudal

Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart
RAAP-rapport 1952, kaartbijlage I-1A, schaal 1:15.000

legenda

verwachting

- hoge verwachting voor droge landschappen
- middelhoge verwachting voor droge landschappen
- hoge verwachting voor natte landschappen
- hoge verwachting voor natte landschappen, Massafzettingen
- middelhoge verwachting voor natte landschappen
- lage verwachting voor droge en natte landschappen

archeologie

- AMK-terrein; terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd
- AMK-terrein; terrein van zeer hoge en hoge archeologische waarde
- AMK-terrein; terrein van archeologische waarde
- AMK-terrein; terrein van hoge archeologische waarde, historische kernen
- vindplaats jager-verzamelaars
- vindplaats landbouwers
- onderzoekgebied (niet vrijgegeven of onbekend)
- onderzoekgebied (deels vrijgegeven)
- onderzoekgebied (vrijgegeven)
- provinciaal aandachtsgebied

overig

- water
- grens onderzoekgebied

M.P.F. Verhoeven, G.R. Ellenkamp & D.M.G. Keijers 2010:
Een archeologische verwachtings- en beleidskaart voor de gemeente Leudal, RAAP.

Opdrachtgevers: Rijkswaterstaat, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Uitvoeringsperiode: 2014-2015

Fase 1: geomorfogenetische kaart (GKM)

Fase 2: vertaling naar archeologische verwachtingskaart (AVM)

- ✓ kaartschaal 1:25.000
- ✓ de kaart is waarde vrij (geen beleidskaart)

Vier archeologische hoofdperioden:

Jagers, verzamelaars, en eerste boeren 10.500-3400 v. Chr.

Vroege landbouwsamenlevingen 3400-1500 v. Chr.

Late landbouwsamenlevingen 1500 v. Chr.- 900 na Chr.

Staatssamenlevingen 900 na Chr.- 1950.

Uitdaging: geologische dynamiek en tijdsdiepte van rivierlandschap van de Maas versus toekennen van archeologische verwachtingen per hoofdperiode aan landschapszones (geomorfogenetische eenheden van de GKM)

Geomorfogenetische kaart (GKM1)

Geomorfogenetische kaart Maasvallei

Ateliersessies "kennisontwikkeling Maasvallei"

Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed

Kaartbijlage 1, schaal 1:25.000

legenda

geomorfogenese

Holoceen rivierdal

	beekdal (B) / zijrivier
	kom (K), met oeverdek
	geul (G), met oeverdek
	kronkelwaard (W), met oeverdek

datering

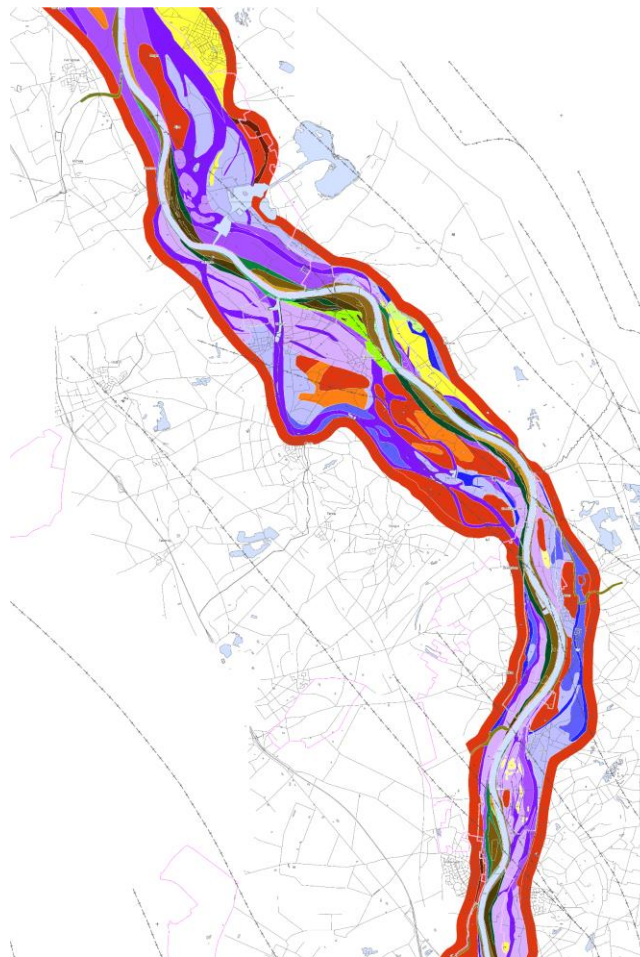
	1
	2
	3
	4
	5
	6

Late Dryas dalvlakte

	terrasgeul (G) met oeverdek
	terrasvlakte laag (L) met oeverdek
	terrasvlakte onbepaald (T) met oeverdek
	terrasvlakte hoog (H) met oeverdek
	terrasgeul (G) met rivierduin
	terrasvlakte met rivierduin met oeverdek
	terrasvlakte met daluitspoelingswaaier

Interstadiale (en oudere) dalvlakte

	terrasgeul (G)
	terrasvlakte (T), al dan niet bedekt met dekzand
	terrasvlakte met rivierduin
	terrasvlakte met daluitspoelingswaaier

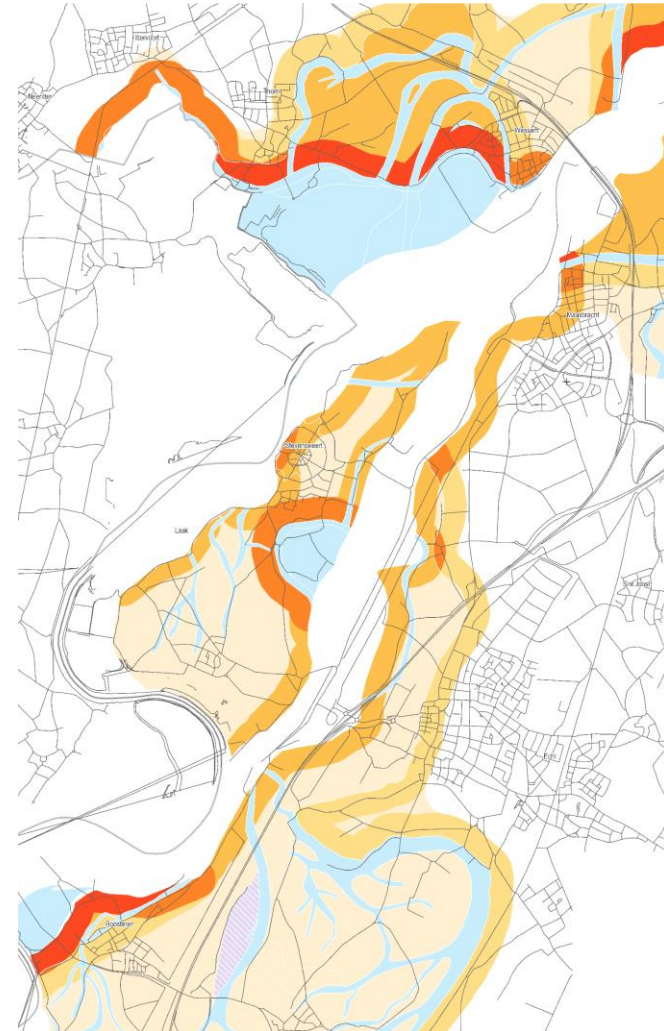

Archeologische basisverwachting

Deze basisverwachting is aangegeven aan de hand van hoofd-thema's: bewoning, begraving, economie (inclusief infrastructuur), en rituelen. De gebruikte thema's staan hieronder op een rij:

- E: kans op het voorkomen van vindplaatsen gerelateerd aan economische activiteiten
- Ew: kans op het voorkomen van vindplaatsen gerelateerd aan water gebonden economische activiteiten
- ER: kans op het voorkomen van vindplaatsen gerelateerd aan economische en rituele activiteiten
- ERw: kans op het voorkomen van vindplaatsen gerelateerd aan water gebonden economische en rituele activiteiten
- WBER: kans op het voorkomen van vindplaatsen gerelateerd aan bewoning, begraving, economische en rituele activiteiten
- WBERw: kans op het voorkomen van vindplaatsen gerelateerd aan bewoning, begraving en aan land en water gebonden economische en rituele activiteiten

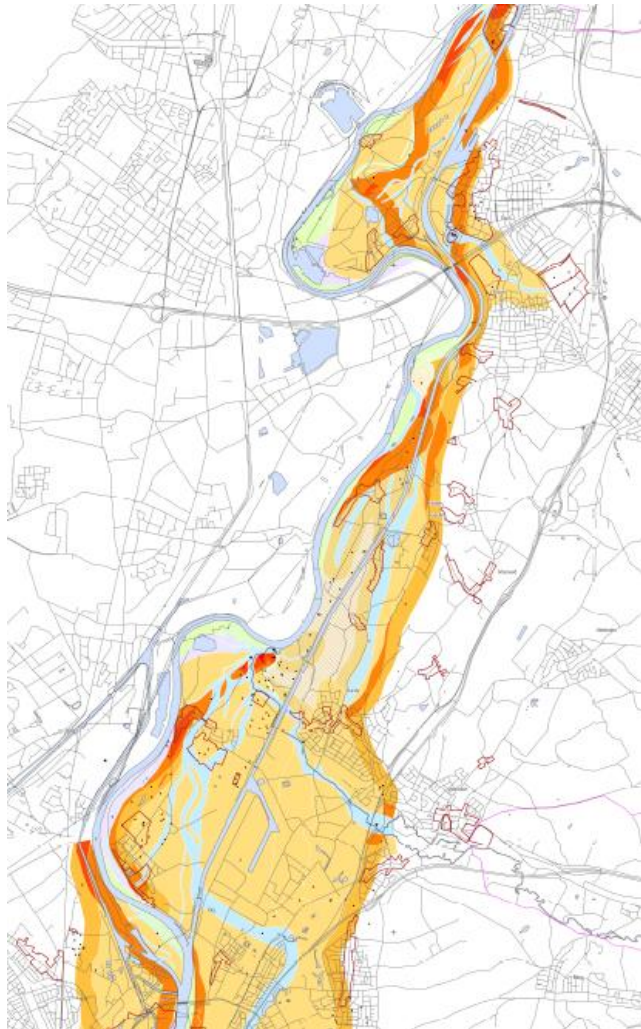

Aanvullende verwachting voor hoofdthema's wonen en begraven

1. Afstand tot de actieve Maas
2. Afstand tot monding beek of zijrivier
3. Afstand tot terrastrede
4. Droog en vruchtbaar
5. Afstand tot water overig

Geen aanvullende verwachting voor hoofdthema's economie en rituele activiteiten. Archeologische resten verbonden met deze thema's kunnen overal worden verwacht.

Toekennen van scores aan geomorfogenetische eenheden van GKM op basis van locatiekeuzefactoren.

Scores per archeologische hoofdperiode en in de vorm van punten (0, 1 of 2).

Criteria 'afstand tot ...' zijn door middel van GIS-matige bewerking vertaald naar kaartbeelden in de vorm van buffers.

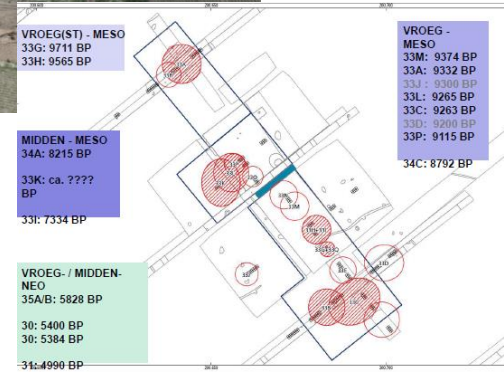
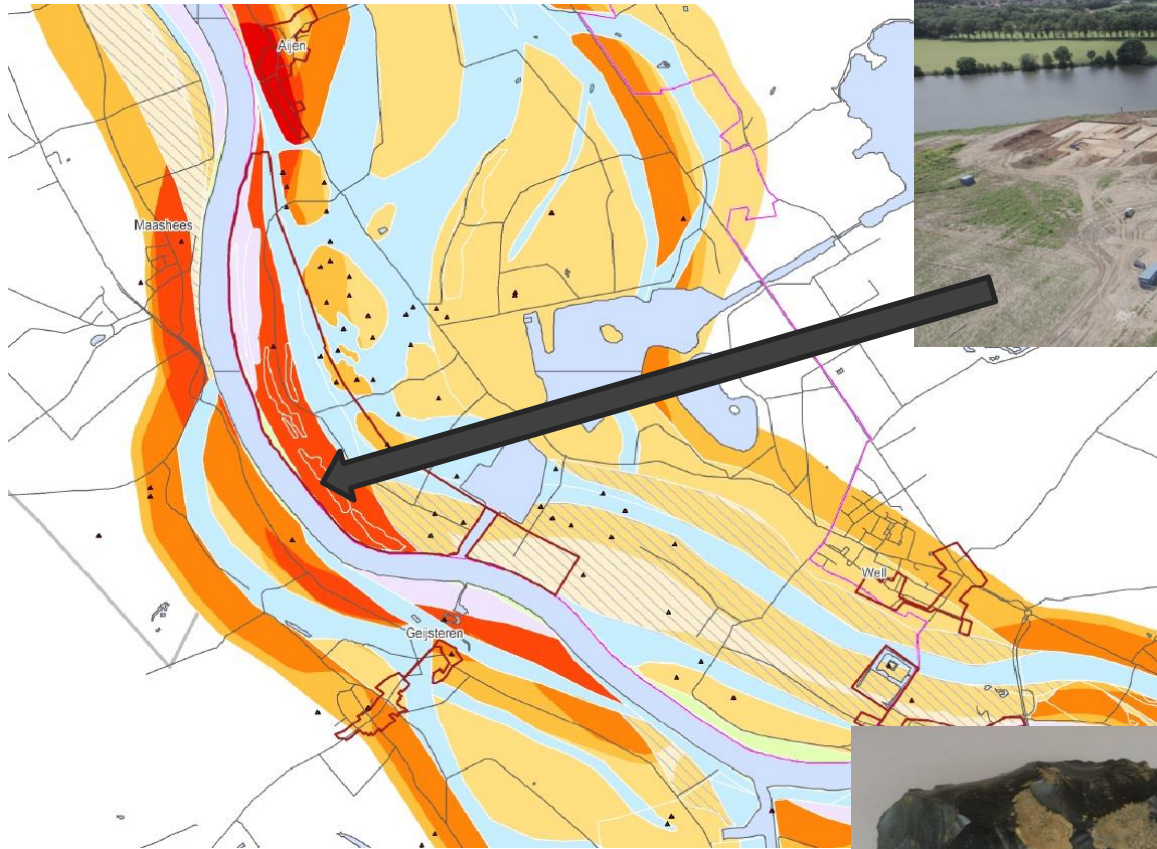
Hoe roder de kleur, des te meer criteria zijn van toepassing op de betreffende geomorfogenetische eenheid.

Aanvullende verwachting
(score op basis van aanvullende locatiekeuze criteria)

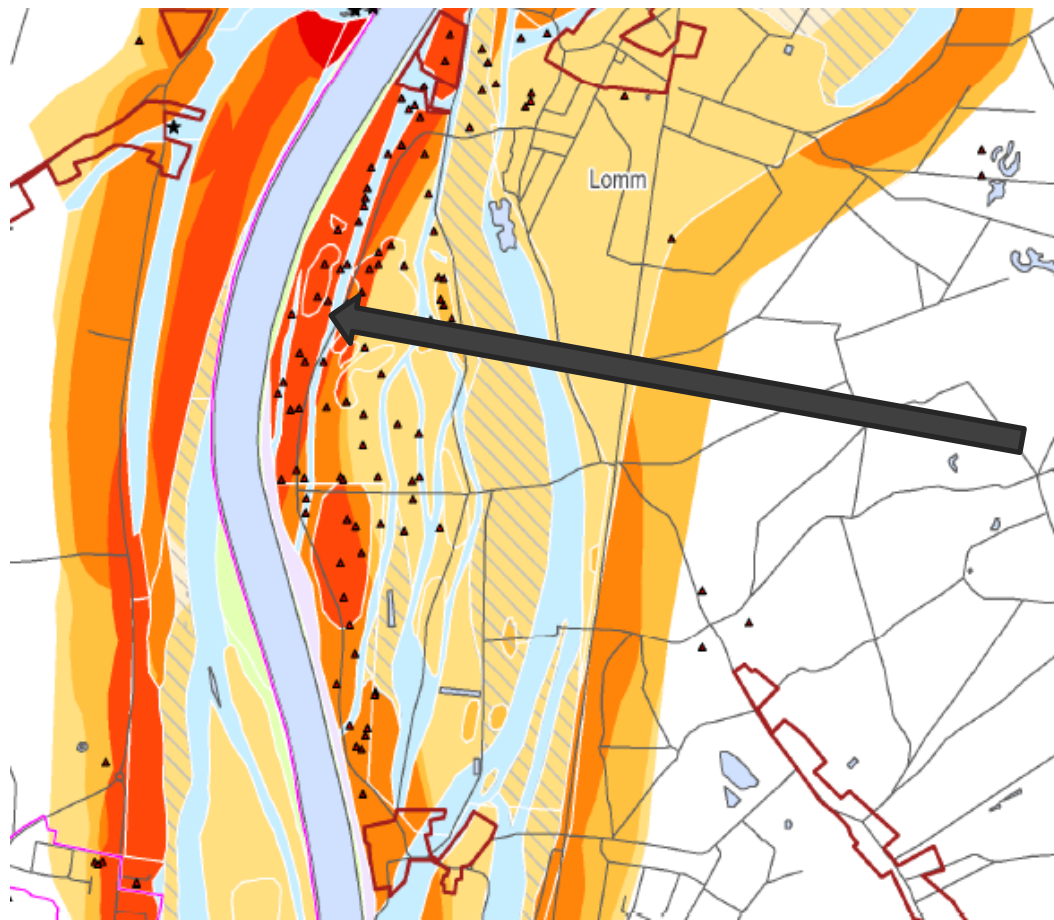

AVM1 Well Aijen en omgeving

AVM1 Uitsnede alle-perioden-kaart Well-Aijen

AVM1 Uitsnede alle-perioden-kaart Lomm

Opgraving ADC (2007-2008) van cultusplaats en grafveld uit de 4e eeuw v. Chr tot in de 1e eeuw na Chr.

Gerrets & De Leeuwe (red.) 2011: Rituelen aan de Maas. Een archeologische opgraving te Lomm, Hoogwatergeul fase II, Amersfoort (ADC-Rapport 2333)

